

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
ŠTÁTNY ARCHÍV V KOŠICIACH, POBOČKA KOŠICE

10

**OBVODNÝ NOTÁRSKY ÚRAD V KYSAKU
1895-1938(1951)**

INVENTÁR

SPRACOVALA: Mgr.KUNDEROVÁ DIANA

KOŠICE 2014

© MINISTERSTVO VNÚTRA SR , ŠTÁTNY ARCHÍV V KOŠICIACH,POBOČKA KOŠICE

PREHLAD VŠEOBECNÉHO VÝVOJA OBECNÝCH A OBVODNÝCH NOTÁRSKÝCH ÚRADOV NA ÚZEMÍ DNEŠNÉHO SLOVENSKA:

Rok vzniku inštitúcie obecných a obvodných notárov ako systematizovaného správneho orgánu obce sa nedá určiť presne, pretože tato inštitúcia nevznikla v Uhorsku náhle, ale vyvíjala sa v minulosti dlhodobo a overovaná praxou sa počas stáročí v procese spoločensko – politických zmien menila a transformovala. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že do vzniku prvej Československej republiky reprezentovali tieto úrady predovšetkým autonómne orgány obecnej samosprávy, ktoré obstarávali obecnú agendu a obecné hospodárenie, ale boli zároveň aj sprostredkujúcim výkonným orgánom prenesenej štátnej správy na najnižšom stupni.

Hlavným úradníkom obecného, obvodného notárskeho úradu bol **obecný ,obvodný notár**. Funkcia notára v obci má svoje korene hlboko v minulosti. Pomenovanie „notár“ pochádza z latinského slova „notare“ čo znamená značiť. Podľa toho teda „notarius“ označoval osobu, ktorej úlohou bolo značiť. Správy o notároch pochádzajúce zo stredoveku sa zväčša týkajú ich pôsobenia v mestách, kde bol notár podľa mestských štatútov volený mestskou radou, bol členom predstavenstva, správcom archívu, zapisovateľom a vystavovateľom úradných a súkromnoprávnych listín. V stoličnej samospráve sa inštitúcia notára v stredoveku objavuje v súdnicstve. Aj v niektorých väčších a majetnejších obciach bol jeho úrad viazaný k znalosti práva, resp. k oprávneniu vykonávania advokátskej praxe. So zmienkami o pôsobení notárov v obciach sa stretávame začiatkom 18. storočia v stoličných štatútoch (štatút stolice Gemerskej z roku 1724). V tomto období bola funkcia notára v obci zväčša zlučovaná s funkciou učiteľa, organistu alebo dokonca kostolníka. Už koncom 18. storočia sa však spomína funkcia obecných notárov častejšie v rôznych vládnych nariadeniach (normáliach) uhorského kráľovského miestodržiteľstva, ktoré im podľa štátneho záujmu upravovali kompetencie. V priebehu 19. storočia v dôsledku neustále vzrástajúcej agendy, keď bolo povinnosťou notára okrem obstarávania obecnej agendy **sprostredkovovať a prevádztať aj nariadenia slúžnovského a župného úradu**, bola pôsobnosť notára už definitívne odlúčená od jeho vedľajších funkcií. Notár však mohol obstarávať agendu nielen jednej obce, ale aj viacerých menších obcí zdrúžených do jedného obvodu. Z tohto dôvodu sa stretávame od druhej polovice 19. storočia už aj s **úradom obvodného notára**. Upevnenie úradu obecného notára sa odzrkadlilo už aj v zákonného článku IX z roku 1836, ktorý ako prvý obecný zákon už určitejšie vymedzil jeho postavenie a úrad v obci. Verejnoprávne postavenie notára získalo konkrétnejšiu podobu ohľadom jeho právneho pomeru k obci, jeho práv, služobných povinností a kompetencií v ustanoveniach zákonných článkov vydaných hlavne v druhej polovici 19. storočia (z.č.X z roku 1871 (§1), z.č.V z roku 1876(§18), z.č.XIV z roku 1876(141), z.č. XX z roku 1877 (§169), z.č. I z roku 1883 (§ 6 a §30), z.č. XXII z roku 1886, z.č. XXVI z roku 1896 (§30) a z.č. XX z roku 1900). Stalo sa tak aj za spolu-pričinenia **krajinskej notárskej organizácie**, ktorá vznikla v roku 1869, ku ktorému roku sa viaže aj založenie prvého stavovského časopisu „Uhorský notár“.

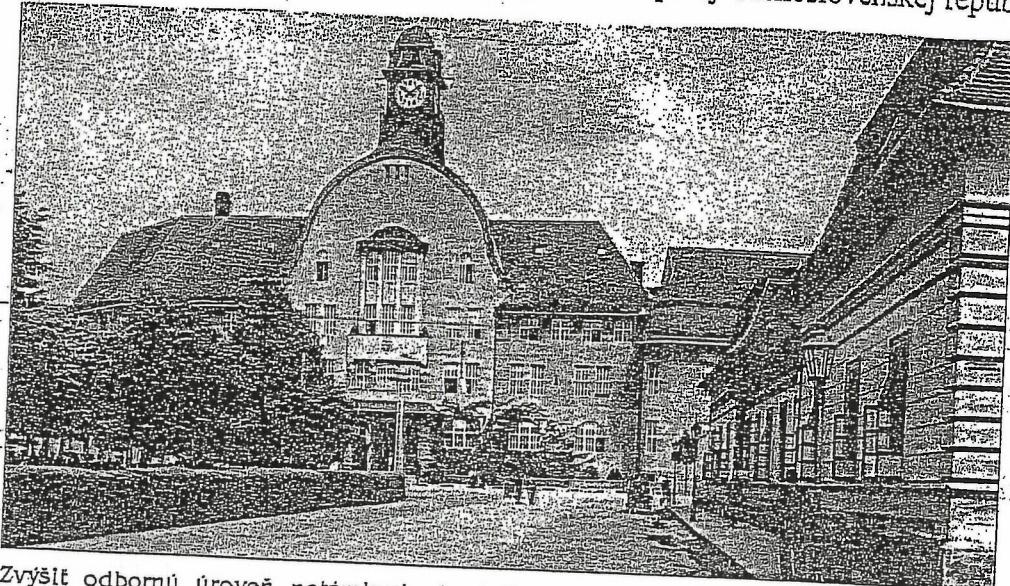
Podľa ustanovení § 69 zákonného článku XXII z roku 1886 o obciach bol obvodný notár doživotne voleným a plateným zamestnancom pridružených obcí notárskeho

obvodu ,bol členom obecnej rady a obecného zastupiteľstva každej z pridružených obcí, ktoré administroval na začiatku 20. storočia tak ako to predpisoval kancelársky poriadok pre obce, obecných a obvodných notárov vydaný nariadením uhorského ministra vnútra pod číslom 126.000/1902 BM., ktoré určilo aj obor ich pôsobnosti. Všeobecne sa pôsobnosť obecného, obvodného notára delila na **vlastnú a prenesenú . Do vlastnej pôsobnosti** notára spadali všetky úkony súvisiace s výkonom obecnej správy, teda písomné vybavenia záležitostí súvisiacich s vnútornou a majetkovou správou obce. Bol povinný viest' podací protokol a index, spolupodpisovať všetky podania a správy adresované slúžnovskemu úradu a obecné svedectvá, ďalej bol povinný viest' doručovaciu agendu, denníky a účtovné záznamy o obecnom hospodárení, vyhotovať a predkladať na schválenie obecný rozpočet. V prenesenej pôsobnosti to bola agenda, ktorú vykonával a obstarával v zastúpení slúžnovského a čiastočne daňového úradu. **V tejto pôsobnosti** bol notár **dozorným aj výkonným orgánom.** Dozeral na to, aby všetky zákony a nariadenia boli dodržiavané, aby boli dane a obecné poplatky vyberané načas a správne, aby neostali niektoré daňové subjekty nezdanené, aby sa dodržiavali predpisy stavebné, požiarne, zdravotné, sirotské, dozeral na hlásenia vojakov na dovolenke a v zálohe. Ako **výkonný orgán** bol povinný byť nápmocný príslušnému slúžnovskému úradu pri uplatňovaní zákonov a nariadení v rôznych odboroch správy: vo veciach daňovej správy vykonával exekúcie, viedol daňové vyrubujúce listiny, súpisu osôb podliehajúce zárobkovej dani, spolupôsobil pri evidencii domového a pozemkového katastra, vo veciach sirotskej a poručenskej agendy, školskej agendy, ďalej vo veciach polnohospodárstva a lesného hospodárstva, verejného zdravotníctva a zverozdravotníctva. V záležitostiach osídlenia a vystahovalectva, spoluúčinkoval pri menších obecných stavebných prehliadkách, ale aj pri vykonávaní vojensko-branných a štátno-bezpečnostných predpisov.

Služobné pôžitky obecných a obvodných notárovo, sprvu upravované župnými štatútm, boli postupne upravené aj zákonodarne (§67 zákonného článku XVIII z roku 1871, §66 zákonného článku XXII z roku 1886 a zákonným článkom XI z roku 1904). Pridružené obce notárskeho obvodu boli povinné, okrem prispievania k platu obvodného notára, poskytovať notárovi aj iné naturálne pôžitky ako dodávanie plodín, kuriva, prepúšťanie obecných pozemkov do užívania, ďalej boli povinné poskytnúť vedúcemu notárovi byt a úradné miestnosti a znášať všetky vecné náklady úradu. Na tomto finančnom udržiavaní príspievkového klúča, ktorý rešpektoval rôzne aspekty nerovnosti financovania notárskeho úradu vyplývajúce z veľkosti jednotlivých obcí, počtu ich obyvateľstva a ich hospodárskej rozvinutosti. Súčasne bol obecný, obvodný notár aj štátnym matrikárom, ktorým sa stal po zavedení štátnych matrik podľa zákonného článku XXXIII z r. 1894. Svoju činnosť započal ako štátny matrikár od 1. októbra 1895 s právom vedenia štátnej matriky rodnej, sobášnej a úmrtnej, do ktorých mal povinnosť zapisovať všetok pohyb obyvateľstva na území príslušného matričného obvodu, ktorý sa územne zhodoval s obvodom obecného, obvodného notárskeho úradu.

Okrem vykonávania úradných výkonov, ktoré boli pre obecných a obvodných notárov úradnou povinnosťou, mohli obecní notári svoju znalosť práva a písma, ako aj dobrú znalosť miestnych pomerov a s tým súvisiaci prehľad v pozemnoknižnej agende obce, zúročiť pri vykonávaní tzv. **súkromných prác**, ktoré vykonávali za honorár stanovený príslušnými tarifami v župných štatútoch (napr. vystavovanie testamentov, kúpnopredajných zmlúv, dlžobných úpisov, rôznych osvedčení).

Neustále sa zväčšujúca agenda notára súvisiacia s rozšíreným okruhom jeho prenesenej pôsobnosti v obci, ktorá zahŕňala rôzne odbory štátnej správy, spôsobila následne aj potrebu vzdelanostnej úrovne notára. Získanie spôsobilosti pre vykonávanie úradu obecného notára, ktoré bolo už od roku 1871 podľa zákonného článku XVIII §74 a §75 podmienené zložením notárskej skúšky pred župnou skúšobnou komisiou, vyvrcholilo na prelome 20. storočia vydaním zákonného článku XX z roku 1900, podľa ktorého už bola notárska kvalifikácia viazaná na požiadavku maturity z gymnázia alebo vyšej reálky (alebo inej strednej školy rovnocennej kategórie), jednorocnej praxe na notárskom úrade a absolvovania jednorocného obecno-administratívneho učebného kurzu (náukobehu) zriadeného podľa uvedeného zákona výnosom ministerstva vnútra č. 90.000/1900 B.M.(Rt, 1900 II.,str. 71-97) a 100.000/1901 B.M. Na území dnešného Slovenska bolo možné získať notársku špecializáciu v dvoch zriadených kurzoch a to v Bratislave a Košiciach. Okrem tohto boli notárske náukobehy zriadené v Uhorsku v Budapešti, (Budapest), Debrecíne (Debreczen), Koložvári, (Kolozsvár), Máramaroš-Sigete (Máramaros-Sziget), Maroš-Vášarheji (Maros-Vásarhely), Nad-Bečkerek (Nagy-Becskerek), Péci (Pécs) a v Sombathéji (Szombathely). Košický obecný administratívny kurz a internát bol v roku 1914 umiestnený do novej budovy na Hviezdoslavovej 7 - súčasnej radnici Starého mesta a zrušený bol po prvom semestri v roku 1919 po vzniku prvej Československej republiky.

Zvýšit odbornú úroveň notárskych úradníkov mal za cieľ náukobeh, ktorému v rokoch 1912 - 1914 postavili oproti dnešnej Moyzesovej ulici výraznú secesnú budovu. Projektoval ju Juraj Kopeczek a staval Jan Balogh. V roku 1927 sa do budovy nastaňoval mestsky úrad.

Významným medzníkom vo vývoji a pôsobnosti obecných a obvodných notárskych úradov a v ich verejnoprávnom postavení bol vznik nového štátoprávneho usporiadania v roku 1918, aj keď ešte určitú dobu po vzniku prvej Československej republiky platili na jej území staré zákony a predpisy a na území Slovenska ešte určitý čas pretrvávali príkazy správy na území Slovenska trvalo prakticky do konca roku 1922 a zmeny sa výraznejšie dotkli aj organizácie obecných a obvodných notárstiev.

Pokial' v minulosti bol obecný, obvodný notársky úradník obecným zamestnancom a reprezentantom autonómnosti obecnej správy, **nový zákon o obecných a obvodných notároch na Slovensku č. 211 z roku 1920 Z.z.** už odzrkadľoval úsilie o centralizáciu štátnej správy za prvej republiky, ktoré vyvrcholilo tým spôsobom, že štátnu správu od ústredia až po základnú územnú štátну jednotku - obec mal vykonávať len štátny aparát. **Týmto zákonom sa obecný a obvodný notár stal štátnym zamestnancom vymenovaným ministrom vnútra**, ktorý určoval aj počet systematizovaných notárskych miest v každej obci alebo obvode a stanovil aj úradné sídlo obvodného notára. Služobne boli obecní a obvodní notári podriadení hlavnému slúžnemu (okresnému náčelníkovi) toho okresu, kde bolo sídlo notárskeho úradu.

Obecný, obvodný notár, ktorý už nebol obecným zamestnancom, nebol už ani členom samosprávnych orgánov pridružených obcí-obecnej rady a obecného zastupiteľstva, ale mal povinnosť zúčastňovať sa na ich schôdzach ako aj na schôdzach obecných komisií s právom hlasovacím, s právom odvolania a s právom a povinnosťou „veta“ v prípade uznesení, ktoré by porušili zákon.

Notár ostal aj nadálej funkcionárom v samosprávnej pôsobnosti obce a bola mu s menšími úpravami aj nadálej ponechaná pôsobnosť v rôznych správach a odboroch, ktorú doposiaľ vykonával, avšak s tým rozdielom, že pri vykonávaní úloh štátnej správy sa stal **nezávislým od samosprávnych orgánov obce, ktoré boli povinné plniť jeho príkazy pri sprostredkovaní štátnej správy v obci podľa §18 zákona č. 243/1922 Z.z.** Zároveň aj nadálej ostal štátnym matrikárom. Popri jeho úradných výkonoch mu bolo aj za prvej republiky umožnené vykonávanie súkromných prác za honorár stanovený príslušnými tarifami a pre tento účel si bol notár povinný viest' osobitné evidenčné denníky. Rozsah vykonávania týchto prác bol však neskôr čoraz viac obmedzovaný. V Abovsko-turnianskej župe spôsobila značné ťažkosti pri prechode aj neznalosť štátneho jazyka.

Výnosom ministra s plnou mocou pre správu Slovenska zo dňa 14.júna 1923 č. 3305 bol upravený úradný titul notára a to podľa teritoriálnej pôsobnosti a podľa služby v znení:

„Obecný alebo obvodný notár v ...“ a „vedúci alebo pridelený notár v.....“.

So spomínaným zákonom č. 211/1920Z.z. súvisela aj zmena v poberaní služobných požitkov obecných a obvodných notárov. Poštátnením notárskych úradníkov odpadla obciam podľa § 14 spomínaného zákona povinnosť prispievať na platy obecným a obvodným notárom a boli oslobodené aj od poskytovania naturálnych požitkov notárom. Nadálej však pre ne ostala povinnosť poskytovať vedúcemu notárovi byt a bezplatne úradné miestnosti a spoločne znášať vecné náklady úradu.

Po roku 1919 reprezentovala inštitúciu obecných a obvodných notárov na Slovensku a ich verejnoprávne postavenie novo vzniknutá organizácia „**Zväz obecných a obvodných notárov**“, ktorá nadviazala na kontinuitu pôsobenia krajinskej notárskej organizácie za bývalého Uhorska. S činnosťou tejto organizácie súviselo aj vydávanie nového odborného administratívneho časopisu týkajúceho sa verejnej správy a komunálnej politiky na Slovensku s názvom „**Administratívny vestník**“.

V mladej republike bolo spočiatku ťažké doplniť na miesta obecných a obvodných notárov nové slovenské úradníctvo, ktoré by bolo lojalne k novej republike. Z tohto dôvodu bolo dôležité urýchliene otvoriť nový slovenský náukobeh pre výučbu obecných a obvodných notárov. Podľa nariadenia ministra s plnou mocou pre správu Slovenska č. 862/1919 adm. zo dňa 24. februára 1919 bol prvý notársky náukobeh na Slovensku otvorený v Turčianskom Sv. Martine. Doba náukobehu bola len 6 mesačná, náukobeh bol teda jednosemestrálny. Jeho poslucháčmi sa mohli stat' absolventi stredných škôl s dobrým prospechom. Za strednú školu sa považovala aj obchodná škola, učiteľská nadstavba

a ukončený štvrtý ročník vojenskej školy. Ďalšou zo základných podmienok pre prijatie za poslucháča bola dobrá znalosť slovenského jazyka. Poslucháči sa vzdelávali v právnych základoch, finančnej a hospodárskej správe, osvete, sociológií, verejnom zdravotníctve a v slovenskom jazyku. Počet notárskych náukobehov na Slovensku bol v nasledujúcom roku na základe nariadenia ministra s plnou mocou pre správu Slovenska č. 15371/1920 prez.adm. doplnený o ďalšie tri náukobehy. Dňa 1. septembra 1920 boli otvorené notárske náukobehy v Turčianskom Sv. Martine, Banskej Bystrici, Trenčíne a v Bratislave. Doba náukobehov bola už určená na 10 mesiacov s 2 semestrami a podmienky prijatia za poslucháča sa okrem ukončeného stredoškolského vzdelania a znalosti slovenskej reči v hovorovej a písomnej forme, rozšírili o povinnosť československého štátneho občianstva. Poslucháčmi náukobehu sa mohli stať aj tí poslucháči, ktorí navštievovali náukobeh za maďarskej vlády, na skúške prepadi a mali už najmenej jednoročnú notársku prax, pravda za podmienky, že dobre ovládajú slovenskú reč. Keďže v Abovsko-turnianskej župe spôsobovala pri závadzani novej verejnej administratívnej správy značné ťažkosti aj neznalosť štátneho jazyka, bol v Košiciach pre notárov zriadený jednoročný slovenský jazykový kurz. V nasledujúcich rokoch počet notárskych náukobehov klesal tak, že sa po roku 1923 ustálil len na zriadenie jedného učebného kurzu v Bratislave. Po roku 1925 došlo v dôsledku úprav štátnych hraníc podľa mierových zmlúv na základe zákona 131/1925 Z.z. k väčším zmenám a úpravám notárskych obvodov v pohraničných oblastiach Slovenska. K novej výraznej úprave obvodov a sídiel notárskych úradov na území košickej župy došlo s účinnosťou od 1. júla 1925 na základe vyhlášky Ministerstva pre správu Slovenska číslo 39.649 /1924 prez. (Úradné noviny župy Košickej 9/1925, číslo 2577/1925 prez., str.183).

Pokiaľ na začiatku 20 -tych rokov, teda ešte v začiatkoch fungovania prvej republiky, bolo vydaných množstvo nových zákonov, ktoré súviseli s rozšírením kompetencií notárskych úradníkov, tak na konci 20 -tych rokov ako aj v nasledujúcich rokoch boli vydané niektoré zákony, ktoré naopak značne obmedzili spoluúčinnosť notárov v niektorých odboroch štátnej správy a to v odbore živnostenskom, štátne – bezpečnostnom, sirotsko-poručenskej agende a v daňovom odbore. Zákonmi č.46 a č.177 z roku 1927 bola obmedzená spoluúčinnosť notárov pri vymeriavaní pozemkovej a domovej dane, teda aj pri vedení evidencie pozemkového a domového katastra a notárom bola ponechaná povinnosť vyberať a vymáhať štátne dane len do výšky 1000 Kč.

Na záver treba dodať aj to, že tak ako sa v minulosti vyvíjala funkcia a pôsobnosť tejto inštitúcie, vyvíjal a menil sa aj jej názov, a preto sa v archívnych dokumentoch môžeme stretnúť od pol. 19.storočia až do roku 1938 s rôznymi jeho obdobiami ako napr. okolný notár, okolný notariát, notariát, obvodné notárstvo v...., notársky úrad v ..., obvodný notársky úrad:..., obvodný notársky úrad v..., a v maďarsky písanej forme jegyző-notár, községi jegyző-obecný notár, körjegyző-obvodný notár a körjegyzőség-obvodné notárstvo resp. obvodný notársky úrad.

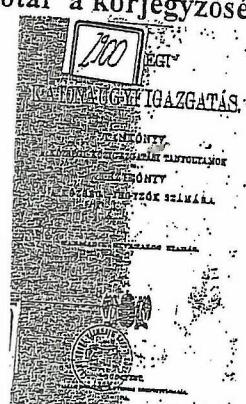
GYAKORLATI ÚTMUTATÓ

A NOTÁRSKÝM MESTOM
HOGYÉKEDŐTT MAGYARORSZÁGban

KÁZAT ISTVÁN

úradná pečiatka Zväzu obecných
a obvodných notárov na Slovensku

Praktický návod pre obecných notárov k vykonávaniu
povolených súkromných prác

Učebnica pre obecné administratívne kurzy
a príručka pre obecných notárov

PREHĽAD VÝVOJA PÔVODCU FONDU -Obvodného notárskeho úradu v Kysaku 1895-1938 (1951)

(Kőszegi körjegyzőség, Sároskőszegi körjegyzőség)

Vznik a vývoj Obvodného notárskeho úradu v **Kysaku** (**Kőszegi körjegyzőség**) bol obdobný ako u iných notárskych úradov na území Slovenska. Okrem sídelnej obce **Kysak** (**mad'. Kőszeg, Sároskőszeg, niekedy označovaný ako Kysag**) spravoval tento obvodný notársky úrad ďalšie pridružené obce :

Drienovská Nová Ves (mad'. Somos-Ujfalu, Somosújfalu)- do roku 1922
Ličartovce (mad'. Licsér)-do roku 1922

Malá Lodina (mad'. Kis-Ladna ,Kisladna, za prvej ČSR označovaná aj ako Prostredňaves)
Obišovce (mad'. Abos)-do roku 1922

Ružín (mad'. Ó-Ruzsin, Óruzsín, za prvej ČSR označovaný aj ako Oružin)
Trebejov (mad'. Terebő, za prvej ČSR označovaný aj ako Prebejov)

Veľká Lodina (mad'. Nagy-Ladna, Nagyladna, za prvej ČSR označovaná aj ako Lodzina)

Časové rozpäťie tohto archívneho fondu je ohraničené rokmi 1895-1938

Toto obdobie predstavuje časť dlhej vývinovej etapy inštitúcie obecných a obvodných notárov na území Slovenska, prináležiacej v čase ich vzniku do Rakúsko-uhorskej monarchie, neskôr od roku 1918 až do novembra roku 1938 do prvej Československej republiky.

Rok 1895 je rokom, z ktorého pochádza **najstarší zachovaný archívny dokument vzniknutý z administratívnej činnosti Matričného úradu v Obišovciach**. Uvedený rok však nie je rokom vzniku notárskeho úradu v Kysaku, nakoľko ten existoval už skôr.

Rok 1938 ohraničuje koniec tejto dlhej vývinovej etapy obecných a obvodných notárskych úradov na území Slovenska, nakoľko nasledujúce obdobie ich existencie, teda **od roku 1939 do roku 1945** už predstavuje novú etapu ich vývoja, poznačenú maďarskou okupáciou južných častí Slovenska, vznikom nového slovenského štátoprávneho útvaru a vojnovými udalosťami.

Rok 1951 uvedený v zátvorke časového rozsahu archívneho fondu presahuje jeho časové rozpäťie. Tento rok sa viaže k poslednému zápisu v evidenčnej knihe členov hasičského zboru obce Trebejov, ktorá bola vedená súvisle od roku 1925. V roku 1951 však už notárske úrady na území Slovenska neexistovali.

úradná pečiatka Obvodného notárskeho úradu
v Kysaku na písomnosti z roku 1915

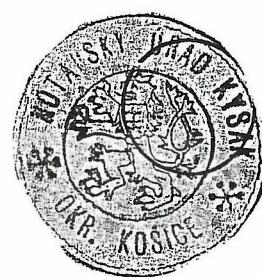
úradná pečiatka Obvodného notárskeho úradu
v Kysaku na písomnosti z roku 1923

úradná pečiatka Obvodného notárskeho úradu
v Kysaku na písomnosti z roku 1924

úradná pečiatka Obvodného notárskeho úradu
v Kysaku na písomnosti z roku 1926

úradná pečiatka Obvodného notárskeho úradu
v Kysaku na písomnosti z roku 1933

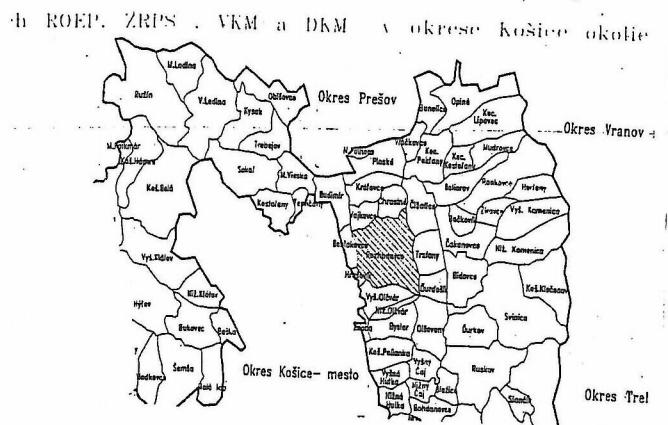
úradná pečiatka Matričného úradu
v Kysaku na písomnosti z roku 1917

Obce patriace do Obvodného notárskeho úradu v Kysaku, t.j. Kysak, Malá Lodina, Veľká Lodina, Ružín a Trebejov sa geograficky rozprestierajú na severnom výbežku Košickej kotliny v doline Hornádu. Počas existencie Rakúsko-uhorskej monarchie územne prináležali do župy Šarišskej (Sáros vármegye), okresu Alsó-tárczai (Alsó-tárczai, Alsótárczai járás)

so sídlom v Lemešanoch (Lemes)(Magyarország helynévtára , Orts-lexikon des königreichs Ungarn. 1863 a A Magyar korona országainak helységnévtára. Budapest 1895). Po roku 1909 patrili do okresu Lemešany so sídlom v Lemešanoch (Lemesi járás, székhely Lemes) (A Magyar Korona Országainak helységnévtára 1902. Budapest 1903., Magyarország tiszti cím- és névtára. Budapest 1909., A Magyar Szent Korona Országainak helységnévtára 1913. Budapest 1913).

Po vzniku prvej ČSR prináležali územne nadalej do župy Šarišskej, Hlavnoslúžnovského okresu Lemešany. Podľa vládneho nariadenia č. 280/1922 Z. z. a n. zo dňa 21. septembra 1922 a na základe §1, odseku 1, zákona č. 210 Zb. z. a n. zo dňa 22.marca 1922 sa župy Abovsko-turnianská , Šarišská a Zemplínska s pripojenými časťami župy Užhorodskej zlúčili v jediný správny obvod s názvom župa Košická s jedným župným úradom v Košiciach a s jednou župnou správou komisiou. Toto nariadenie okrem iného zrušilo Hlavnoslúžnovský okres Lemešany. Obce kysackého notárskeho úradu pripadli týmto nariadením do Hlavnoslúžnovského okresu Košice župy Košickej (Úradné noviny župy Šarišskej , rok 1922, ročník II., číslo 15-16). S účinnosťou od 1. januára 1923, na základe zákona č.210/1920 Z.z. a nar. a vládneho nariadenia č. 378/1922 Z.z. a nar., patrili do novo-vzniknutého okresu Košice, so sídlom Okresného úradu v Košiciach, prináležiaceho do župy Košickej (župa XX), ktorý sa stal nástupným útvarom slúžnovského okresu Košice.

Situačná mapka obcí obvodného notárskeho úradu v Kysaku

Kedy presne vznikol **Obvodný notársky úrad v Kysaku** nám nie je známe. S istotou môžeme tvrdiť, že existoval ešte pred zavedením zákona o štátnych matrikách. V uvedenom období to bol veľký notársky úrad, do ktorého obvodu patrilo okrem obce Kysak ďalších 9 obcí, t.j. Kavečany, Kostol'any, (Kostol'any nad Hornádom), Malá Lodina, Malá Vieska, Ružín, Sokol', Tepličany, Trebejov, Veľká Lodina. Sídlo notárskeho úradu však nebolo v Kysaku, ale v obci Kostol'any (A Magyar korona országainak helységnévtára. Budapest 1895). Po zavedení štátnych matrik, podľa zákonného článku XXXIII z r. 1894, došlo v zložení veľkého notárskeho úradu v Kysaku k zmene. V roku 1895 bol zriadený nový **Obvodný notársky úrad v Kostol'anoch**. Do jeho matričného a notárskeho obvodu boli začlenené okrem sídelnej obce Kostol'any aj ďalšie štyri obce kysackého notariátu.

a to **Kavečany**, **Malá Vieska**, **Sokol'** a **Tepličany**. Zároveň bol zriadený nový **Matričný a notársky úrad so sídlom v Obišovciach** (Abos). Do jeho obvodu pripadli obce Malá Lodina, Kysak, Ličartovce, Veľká Lodina, Ružín, Trebejov a Drienovská Nová Ves (Magyarország helyeségnevtára különös tekintettel az állami anyakönyvi kerületek beosztására. Budapest 1895). Po zavedení štátnych matrík došlo aj k zmene sídla notariátu v Kysaku. Sídlo tohto notárskeho úradu bolo presunuté do **Obišoviec**.

Obvodný notársky úrad v Obišovciach (*Abosi körjegyzőség*) existoval v tomto zložení:

Obišovce/Abos (sídlo notárskeho úradu)

Drienovská nová Ves/Somos-Ujfalu

Kysak/Kőszeg

Ličartovce/Licsért

Malá Lodina/Kis-Ladna

Ružín/Ó-Ruzsin

Trebejov/Terebő

Veľká Lodina/Nagy-Ladna

Sídlo notárskeho a matričného úradu bolo v **Obišovciach** do septembra 1900. Od uvedeného dátumu sa stala **dočasným sídlom notariátu a matričného úradu opäť obec Kysak** (Kőszegen mint ideiglenes székhelyen). Od apríla 1901 ostal sídlom notárskeho úradu už natrvalo(tento fond, in.č. 2). Od uvedeného dátumu sa zloženie Obvodného notárskeho úradu v Kysaku nezmenilo až do roku 1922.

Zloženie Obvodného notárskeho úradu v Kysaku v období 1900-1922

Kysak/Kőszeg, Sárokőszeg –sídlo notárskeho úradu

Drienovská Nová Ves/Somosújfalu

Ličartovce/Licsért

Malá Lodina/Kisladna

Obišovce/Abos

Ružín/Óružsin

Trebejov/Terebő

Veľká Lodina/Nagyladna

Zloženie Obvodného notárskeho úradu v Kysaku sa zmenilo v roku 1922 v dôsledku vyššie spomínaného vládneho nariadenia č. 280/1922 Z. z. a n. zo dňa 21. septembra 1922. Týmto nariadením pripadla časť obcí kysackého notariátu, konkrétnie obce Kysak , Malá Lodinā, Ružín, Trebejov a Veľká Lodinā do Hlavnoslúžnovského okresu Košice a časť jeho obcí konkrétnie **Drienovská Nová Ves, Ličartovce a Obišovce** do Hlavnoslúžnovského okresu v Prešove.

Zloženie Obvodného notárskeho úradu v Kysaku v období od septembra 1922-1929

Kysak/Kysag

Malá Lodina/Lodzina Malá

Ružín/Oružin

Trebejov

Veľká Lodina/Lodzina Veľká

Úprava obvodov a sídiel notárskych úradov na území košickej župy platná od 1. 7. 1925 uskutočnená na základe vyhlášky 39649/1924 prez. ministerstva pre správu Slovenska sa zloženia kysackého notariátu nedotkla. Jeho zloženie sa opäť zmenilo až koncom roku 1929. Výnosom Ministerstva vnútra číslo 57 764/1929/3 zo dňa 16. novembra 1929 bol zrušený **Obvodný notársky úrad v Košickej Belej** a obce jeho obvodu, t.j. **Košická Belá a Košické Hámre** boli pripojené do obvodu notárskeho úradu v Kysaku (vyhláška 366 prezidia Krajinského úradu v Bratislave zo dňa 28. novembra 1929 číslo 66 472/1929 In: Krajinský vestník číslo 35, str. 650). Dňa 30. 12. 1929 nahlásil vedúci notár Róbert Langš st. na Okresnom úrade v Košiciach prevzatie agendy zrušeného notariátu v Košickej Belej (tentо fond , in.č.16). Komunikačné spojenie medzi sídlom notariátu Kysakom a Košickými Hámrami a Košickou Belou bolo veľmi zlé. Po zrušení belianskeho notariátu bol jeho vedúci notár Alexander Sojka okamžite výnosom prezidia Krajinského úradu v Bratislave zo dňa 29. novembra 1929 č. 46 830/1929 preložený za prideleného notára do Košickej Novej Vsi, kde nastúpil službu dňa 10. 1.1930 (údaje sú z archívneho fondu Okresného úradu v Košiciach).

Zloženie Obvodného notárskeho úradu v Kysaku v období 1930- 2.november 1938:
Kysak

Košická Belá
Košické Hámre
Malá Lodina
Ružín
Trebejov
Veľká Lodina

Obvodný notársky úrad v Kysaku patril v období existencie Rakúsko-uhorskej monarchie k stredne veľkým notárskym úradom lemešanského okresu. Jeho postavenie sa nezmenilo ani za prvej ČSR, keď patril do košického okresu, dokonca ani vtedy, keď v roku 1930 pribudli do notariátu obce Košická Belá a Košické Hámre, ktoré mali v roku 1925 spolu 1262 obyvateľov (Úradné noviny župy Košickej , 1925,číslo 9).

*Počet obyvateľstva a národnosť v Obvodnom notárskom úrade v Kysaku v roku 1921
 (podľa údajov uverejnených v Úradných novinách župy Šarišskej, rok 1921, ročník I, číslo 16)*

meno obce	Slováci	Česi	Maďari	Nemci	Rusíni	Židia	Iní	Spolu
Kysak/Kysag	408	16	3	2	—	5	1	435
Drienovská Nová Ves/Drinovská Nová Ves	289	—	8	—	—	6	5	308
Ličartovce	467	—	7	—	—	9	—	483
Malá Lodina/ Prostredňaves	271	—	—	2	—	—	1	274
Obišovce	474	2	2	1	—	11	1	491
Ružín/Oružín	420	3	9	—	—	—	—	432
Trebejov/Prebejov	163	—	2	—	—	3	10	178
Veľká Lodina/Lodzina	220	—	—	2	—	—	—	222
spolu celý notariát	2712	21	31	7	—	34	18	2823

Obyvateľstvo obcí patriacich do notariátu bolo **slovenského pôvodu**. Zaoberala sa zväčša poľnohospodárstvom a prácou v lesoch. V obciach Kysak a Obišovce pracovala časť obyvateľstva na železnici.

(Nasledujúce údaje k história obcí sú prevzaté z publikácií: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku I.II. III. SAV Bratislava 1977., Encyklopédia miest a obcí Slovenska Bratislava 2005., Jozef Novák: Pečate miest a obcí na Slovensku I. a II zväzok. 2008., Anton Medvec: Kysak v poodhalení dejín. Kysak 2013., Pamätná kniha obce Kysak, Ferdinand Uličný: Dejiny osídlenia Šariša. Východoslovenské vydavateľstvo 1990, internetfarnosť Obišovce a z písomného materiálu tohto fondu.)

Sídelná obec Kysak sa rozkladá na pravej strane rieky Hornád pri dôležitom železničnom uzle. Charakter okolia vytvára mierne rozšírená dolina Hornádu obklopená strmými svahmi. Nad obcou dominuje ostrý kopec zvaný Hrad, okolo ktorého sa stáča rieka Hornád. Stredom obce preteká Kysacký potok, ktorý sa vlieva do Hornádu. Obec sa rozprestiera v približne rovnakej cca 16 km vzdialnosti od mesta Prešov aj mesta Košice. V obci je železničná stanica bývalej Košicko-bohumínskej trate. Dedina Kysak vznikla pravdepodobne po roku 1289. V listine z roku 1289 o rozdelení majetku Petra z Drienova medzi jeho 5 synov, kde najstarší syn Juraj dostal medzi iným aj územie dnešného Kysaku, sa ešte v tom čase obec nespomína. Prvá zmienka o Kysaku je v listine z roku 1335 v ktorej sa spomína delenie hradu a panstva Drienov medzi potomkov Juraja. Kysak sa pre svoju dobrú polohu pri Hornáde stal oblúbeným miestom pánov z Drienova a tak si tu vystavali kúriu, v ktorej sa zdržiavalviac, ako na svojom obrannom hrade Drienove. Ten bol postavený ako obranný hrad, teda neposkytoval toľko pohodlia ako iné vtedajšie hrady. Neskôr dali na kopci na západnej strane obce Kysak postaviť hrad, o ktorom je prvá písomná zmienka z roku 1423. Keďže panstvo z Drienova postupne vymrelo a noví vlastníci hradu z Ploského a Žehne mali vlastné sídla, hrad neskôr spustol a jeho múry sa zrútili. Dnes sa z hrádu zachovali len nepatrné zvyšky porastené vegetáciou. Z tereziánskeho urbára z druhej pol. 18. st. je zrejmé, že obec Kysak vlastnili traja zemepáni : gróf Štefan Klobušický (Klobusiczky), Gabriel Péči (Péchy) a Mikuláš Mariáši (Mariássy). Obec nemala samoty ani majere. Za obcou vlastnil hájovňu Konštantín Péchy. V dedine sa narodili aj potomkovia šlachtického rodu Váčzy. V rokoch 1867 -1872 prebehla výstavba košicko-bohumínskej železnice. Výstavba trate spájajúca Pešť s Haličou cez Košice a Prešov bola plánovaná aj hornádskou dolinou cez obec Kysak. Úsek Košice-Kysak-Pešov spustili do prevádzky 1. septembra 1870. Táto železnica sa významným spôsobom dotkla aj samotnej obce a stanica Kysak sa stala dôležitým dopravným uzlom. Napriek tomu, že trať a stanica zabrali významnú časť jej chotára, umožnila železnica rozvoj obce a obyvateľstvu priniesla mnoho nových pracovných príležitostí. Začiatkom 20.st. vlastnila väčšinu lesov v katastri obce ako aj spomínanú hájovňu rodina Ujházy. Po smrti Arpáda Ujházyho, ktorý zomrel v roku 1930 bez dedičov, prešiel majetok na jeho príbuzného Ladislava Ujházyho z Budimíra. V roku 1913 bola v katastri obce objavená jaskyňa na kopci „Hôra“. Pred vchodom do starého rímsko-katolíckeho kostola v Kysaku je vystavený zatiaľ najstarší zachovaný datovaný zvon na Slovensku. Podľa presného datovania zvona do roku 1375 a podľa ozdobných prvkov sa predpokladá, že jeho pôvodcom je Konrád Gaal, v tom čase zakladateľ významnej zvonolejárskej dielne na Spiši, najstarší, podľa mena známy zvonolejár zo Slovenska. Za prvej ČSR sídlili v Kysaku okrem notárskeho úradu aj četnícka stanica, poštový úrad a telegraf. Obec patrila do zdravotného obvodu Košíc. V roku 1933 bola v obci v prevádzke vápenka Ondreja Gaša. V minulosti sa obyvatelia zaoberali poľnohospodárstvom, pálením vápna. Ženy tkali plátno pre vlastnú potrebu.

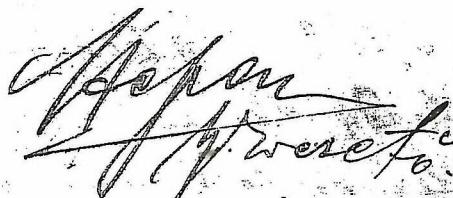
Pracovalo mnoho miestnych obyvateľov ako poštoví alebo železniční zriadenci v obci, alebo v Košiciach. V dôsledku toho nebolo miestne obyvateľstvo chudobné, avšak obchod nebol v Kysaku veľmi rozvinutý. Okrem vápenky neboli v obci žiadne závody. Samotná politická obec Kysak bola chudobná.

Obec Drienovská Nová Ves leží na styku Šarišskej vrchoviny a severnej časti Košickej kotliny v doline rieky Torysa, medzi mestami Prešov a Košice. V okolí obce boli nájdené pozostatky staršieho osídlenia. Najstarší písomný doklad o Drienove pochádzajú z rokov 1283 a 1284. Obe doklady preukazujú vlastníctvo šlachticov z Drienova, ktorí boli príslušníkmi rozvetveného rodu Abovcov. Od roku 1284 bola mýtnou stanicou, v 13. a 14. st. tiež sídlom drienovského vicearchidiakonátu. Bola známa svojimi trhmi. Po vymretí drienovských Abovcov vlastnili majetky v obci postupne viaceré šľachtické rodiny - Šomošiovci (Somosy), rodina Berzevici (Berzeviczy), Mariášiovci (Mariássy), Tököliovci (Thököly), Dežefiovci (Dessewffy) a Andrášiovci (Andrássy). Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom, v 19. st. aj hrnčiarstvom a prácou v miestnej tehelní.

Obišovce ležia v severenom výbežku Košickej kotliny pri sútoku riečky Svinky do Hornádu. V okolí obce boli nájdené pozostatky staršieho osídlenia. Samotná obec sa vyvinula na mieste starej dediny. Jej názov sa odvodzuje od osobného mena Obuš. Najstaršia písomná zmienka o obci pochádza z roku 1289, kedy patrila drienovským Abovcom. Majetky v obci vlastnili v priebehu stáročí postupne viaceré šľachtické rodiny ako Šomošiovci (Somosyi), Fuziovci (Füzyi), Staraiovci (Sztárayi), Károliovci (Károlyi), Okoličániovci (Okolicsányi), Mariášiovci (Mariássy) a Péčiovci (Péchy). Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom alebo prácou v lesoch. V 19. st. v obci tăžili dolomit a piesok. Za prvej ČSR pracovali na železnici a kameňolomoch.

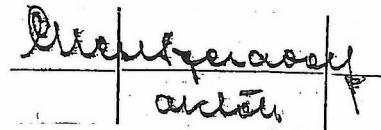
**V časovom rozpäti fondu spravovali Obvodný notársky úrad
v Kysaku nasledujúci notári:**

Prvým známym obvodným notárom pôsobiacim v tomto notárskom úrade bol **Ján Sepeši (Szepesi)**. S istotou pôsobil ako vedúci matrikár v Obišovciach od októbra 1895. Zároveň bol vedúcim notárom spočiatku v Obišovciach, neskôr v Kysaku. Na poste vedúceho notára v Kysaku zotrval do vzniku republiky v roku 1918 (tentô fond, in.č. 1 a in.č. 43). Jeho pomocným notárom bol v období 1898-1901 **Alexander Veter (Vetter)**, v roku 1902 veľmi krátkodobo **Alexander Akerman (Ackermann)** a po ňom v období 1902 - 1906 **Emanuel Davidovič (Davidovics)** (tentô fond, in.č. 1 a in.č. 2).

podpis notára

Adolf Grencer (Grentzer) Vystriedal pomocného notára v Kysaku Emanuela Davidoviča na jeho poste niekedy v priebehu roku 1906 alebo začiatkom roka 1907. V tejto funkcií pôsobil popri vedúcom notárovi Sepešim až do roku 1918. Po vzniku prvej ČSR sa stal vedúcim notárom, alebo bol dočasne splnomocnený zastávať funkciu vedúceho notára v Kysaku- pravdepodobne do konca roku 1921 (tento fond, in.č. 43).

podpis notára

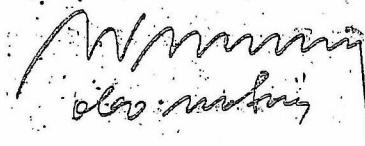
Róbert Langš st. (Langsch st.) (narodený 24.5.1871 -Výkaz zamestnancov politickej a policajnej správy v krajine Slovenskej. Marec 1931, str. 53). Karol Róbert Langš pôsobil v roku 1909 ako vedúci notár v Obecnom notárskom úrade vo Veľkom Šariši (Nagysáros), kde patril medzi dôležité osobnosti obce. Obec Veľký Šariš bola významnou a dobre hospodársky rozvinutou obcou Šarišskej župy , kde v uvedenom roku žilo v 450-tich domoch 2519 obyvateľov (Magyarország tiszti cím- és névtára. Budapest 1909., Veľkošarišan ročník XVII, 2009, číslo 2). Aj napriek tomu, že vzdelanie dosiahol tento notár ešte za éry Rakúsko-Uhorskej monarchie, podarilo sa mu získať miesto vedúceho notára aj v novo-vzniknutej prvej ČSR, keďže splnil podmienku znalosti úradného jazyka. Kedy presne vystriedal predchádzajúceho notára Adolfa Grenzera na poste vedúceho notariátu nám nie je známe. Podľa údajov zo zachovaného materiálu tohto fondu je isté , že v tejto funkcií pôsobil už začiatkom januára 1922 (tento fond, in.č.43). Ako všetci notári v tom období, musel sa aktívne zúčastňovať na národných a kultúrnych slávnostach. Bol členom pobočky Matice slovenskej v Prešove a členom hasičského zboru. Byt v Kysaku nemal , býval aj nadalej s rodinou vo Veľkom Šariši. Kysak sa stal jeho posledným úradným pôsobiskom. Dňa 30.12 1931 vo veku 60 rokov bol penzionovaný dekrétom Okresného úradu v Košiciach č. 2034/1931 prez. Jeho syn Róbert Langš ml. bol taktiež notárom. Pôsobil najmä v Čani a Krásnej nad Hornádom (tento fond, in.č. 16 a fond Obvodný notársky úrad v Čani).

podpis notára

Július Wurum (Wurum, Wurm) (narodený 12.5.1887 -Výkaz zamestnancov politickej a policajnej správy v krajine Slovenskej. Február 1938, str. 41). V Rakúsko-uhorskej armáde dosiahol hodnosť nadporučíka. V marci 1917 bol na základe konkurzu zvolený za vedúceho notára v jasovskom notariáte (Abauj-T. hiv. lap. 1917, str. 45). Aj napriek tomu, že vzdelanie dosiahol ešte za éry monarchie, podarilo sa mu získať miesto vedúceho notára aj v novo-vzniknutej prvej ČSR, keďže splnil podmienku znalosti úradného jazyka. V systematizovanom stave obvodných notárov na Slovensku bol od 1. augusta 1920 menovaný ministrom do 1. stupňa hodnostnej triedy X. (Úradné noviny župy Abauj-Turňanskej a mesta Košíc ,1921, č.3-4). Z Jasova pochádzala aj jeho manželka

Mária, ktorá bola učiteľkou v miestnej obecnej maďarskej škole. Spríbuznená bola s predstaveným premonštráckeho rádu v Jasovskom Podzámku Melicharom Takáčom. Ako vedúci notár pôsobil Július Wurum v Jasove do augusta 1925 a následne bol premiestnený za vedúceho notára do Čopu (okres Kráľovský Chlmec). Výnosom Krajinského úradu v Bratislave zo dňa 14. decembra 1931 číslo 64 335/1931 prez. a následne dekrétom Okresného úradu v Košiciach č. 2133/1931 prez. **bol menovaný za vedúceho notára v Kysaku.** Úrad prevzal od svojho predchodcu Róberta Langša dňa 31.12.1931. Post vedúceho notára zastával až do 27. októbra 1938, kedy bol výnosom Krajinského úradu č. 67 833/1938 prez. uvoľnený z vedenia funkcie vedúceho notára v Kysaku a súčasne bol menovaný prednóstom Obvodného notárskeho úradu v Jasove. Týmto bolo vyhovené jeho žiadosti o preloženie do Jasova, kde žila jeho manželka s dcérou, zatiaľ čo on pôsobil v Kysaku. Avšak nariadenie Krajinského úradu o menovaní prednóstom v Jasove bolo vzápäť zrušené a novým dekréтом Krajinského úradu č. 67 833/1938 prez. zo dňa 2. novembra 1938 bol Július Wurum ustanovený prednóstom Obvodného notárskeho úradu v Turni nad Bodvou, ktorý však následkom Viedenskej arbitráže pripadol do Maďarska (Okresný úrad v Košiciach, kr. č. 73, tento fond, in.č. 16 a fond Notársky úrad v Kysaku). Od januára 1939 pôsobil napokon ako vedúci notár v Notárskom úrade v Čečejovciach. Po preložení notára **Júliusa Wuruma** ostalo miesto vedúceho notára v Kysaku jeden mesiac, t.j. od 29. októbra do 29. decembra 1938 neobsadené. Zastupovaním bol dočasne poverený notársky adjunkt **Ondrej Ciklaminy** z notariátu v Košickej Novej Vsi. Ten mal v tomto období ťažkú pozíciu, nakoľko zastupoval ešte aj vedúceho notára v Obvodnom notárskom úrade v Kostoľanoch nad Hornádom. Dňa 29. októbra 1938 prevzal správu notariátu v Kysaku dočasne notársky adjunkt **Ferdinand Pánik**, ktorý od 10. novembra 1938 dočasne zastupoval taktiež aj v Kostoľanoch nad Hornádom. Konečne po mesiaci, dňa 29. decembra 1938, prevzal administratívnu notársky adjunkt **Jozef Nižník**, ktorý bol menovaný za vedúceho notára v Kysaku výnosom prezidia Krajinského úradu v Bratislave č. 75 328/1938 prez. dňa 2. decembra 1938.

podpis notára

Obvodný notársky úrad v Kysaku oficiálne existoval už pred zavedením zákona o štátnych matrikách (Köszegi körjegyzőség). Jeho sídlo však nebolo v samotnej obci, ale v obci Kostoľany nad Hornádom (A körjegyzőség székhelye Szent-István kisközség) (A Magyar korona országainak helységnévtára. Budapest 1895). Po zriadení štátnych matričných úradov (az állami anyakönyvi kerületek) pripadla obec Kysak do obvodu novozriadeného notárskeho a matričného úradu so sídlom v Obišovciach. Tento stav trval do 15. septembra 1900, kedy bolo sídlo notárskej kancelárie opäť sprvu dočasne preložené do obce Kysak. Stalo sa tak z toho dôvodu, že Obišovce nemali vhodnú budovu pre notársku kanceláriu a vtedajší obvodný notár Ján Sepeši si v Kysaku výstaval rodinný dom, v ktorom umiestnil aj notársky úrad. Podobný prípad sa stal aj v obci Kecerovské Pekľany, kde si tamojší vedúci notár Maximilán Gotlīb (Gottlieb) postavil v obci v roku 1922 rodinný dom, do ktorého taktiež umiestnil notársku kanceláriu, ktorá bola dovtedy len v podnájmene v nevyhovujúcich priestoroch. Takto mohol úrad v Kysaku fungovať bez problémov avšak len dovtedy, dokial bol vedúcim notárom Ján Sepeši- teda do vzniku prvej ČSR. Napriek tomu,

notariát nepatril k najmenším, jeho obce boli chudobné. Nedokázali vybudovať notársky dom počas existencie monarchie, ani v období prvej ČSR a to ani s využitím prípadnej štátnej podpory. V období prvej republiky bol notársky úrad neustále umiestnený v podnájme. V roku 1929 bol v budove, ktorá patrila vdove Márii Šalatovej a Štefanovi Šoltisovi. Kancelária nemala predizbu a podlaha bola taktiež v zlom stave. Vedúci notár Róbert Langš st. nemal v Kysaku k dispozícii notársky byt. Býval vo Veľkom Šariši, kde predtým úradne pôsobil. Obce notariátu, ktoré boli na základe §14 zákona č. 211/1920 Zb. z. a n. povinné poskytovať notárovi naturálny byt a neboli mu ho schopné zabezpečiť, museli platiť štátu bytový ekvivalent - teda peňažitú náhradu. Telefón v kancelárii zavedený ešte neboli. V druhej polovici 20-tych rokov 20. st. nemal kysacký notariát prideleného (pomocného) notára. Obce notariátu boli chudobné a neboli schopné si vydržiavať vlastnú pomocnú kancelársku silu. Notár úradoval v pracovných dňoch od 8.00 hod. do 12.00 hod. a od 14.00 hod do 18.00 hod. Rozvrh práce úrad nemal, pretože všetku agendu vybavoval notár sám. Keď sa notariát rozrástol od 1.januára 1930 o ďalšie dve obce, t.j. Košickú Belú a Košické Hámre, ktoré boli navyše od sídla notariátu ľažko prístupné, podarilo sa napokon obsadiť aj miesto prideleného notára. Toto miesto zastával najskôr notársky elév **Ján Pavlík**. Keď nastúpil do služby aj pridelený notár, bola v nedele a vo sviatok stanovená v kancelárii inšpekčná služba od 9.00 hod do 12. 00 hod. Obce notariátu navštievoval notár dvakrát mesačne a podľa potreby aj viackrát, o čom vždy dopredu upovedomil starostov príslušných obcí. Vedúci notár bol zároveň aj štátnym matrikárom. Prísažným zapisovateľom pri uzavieraní občianskych sobášov bol v roku 1929 Ľudovít Sýkora, správca Štátnej ľudovej školy v Kysaku. Po nástupe prideleného notára vykonávali všetky práce na úrade vedúci notár s prideleným notárom viac menej spoločne. Vedúci notár si ponechal výlučné právo vedenia sobášnej matriky, administratívneho a prezidiálneho protokolu. Pridelený notár **Ján Pavlik** bol zároveň zástupcom matrikára. Viedol spolu s vedúcim notárom – matrikárom rodnú a úmrtnú matriku. Zároveň bol aj prísažným zapisovateľom pri uzavieraní občianskych sobášov. Koncom roka 1932, keď nebolo po odchode Pavlíka toto miesto obsadené, pracovala na úrade ako dočasná pomocná kancelárska sila **Alžbeta Petrillová**. Od roku 1933 do 11. októbra 1935 bol prideleným notárom notársky adjunkt **Filip Smolko** (fond Okresný úrad v Košiciach, šk. č. 45, a tamže š., č. 72). Notárska kancelária a notársky byt boli od decembra 1932 do mája 1939 umiestnené v prenajatom dome č. 16, ktorej majiteľmi boli podľa rôznych písomných údajov Katarína Fuhrmanová rod. Václavová (Fuhrmann rod. Váczy), Artur Griener a spol. zdržujúci sa v Budapešti. Nájomná zmluva bola uzavretá 15. decembra 1932 a schválená Okresným úradom v Košiciach dňa 29.decembra 1932 pod číslom 983/1932 prez. Platnosť zmluvy bola do 15. augusta 1935 a ročné nájomné bolo stanovené na 3 500 korún. Budova však nebola celkom zodpovedajúca, nakol'ko bola vlhká a pozemok okolo nej neboli ohradený. Notár užíval štyri izby a vedľajšie miestnosti. Pre kanceláriu boli vyhradené dve miestnosti. Úrad bol riadne označený, mal štátny znak a štátnu vlajku. V roku 1932 bolo do kancelárie zakúpené nové zariadenie za 3000 korún. Prísažným zapisovateľom pri uzaváraní občianskych sobášov bol v uvedenom roku **Ondrej Lukáč**, obyvateľ z Kysaku, menovaný okresným úradom (fond Okresný úrad v Košiciach šk. č. 45, tento fond , bez čísla /1937). Nájomná zmluva bola po ukončení jej platnosti mlčky predĺžená do mája roku 1939. Notársky byt bol od 1. novembra 1938 trvale zabratý vojskom a umiestnené tam bolo aj vojenské skladisko so zbraňami(fond Notársky úrad v Kysaku).

VÝVOJ A DEJINY FONDU:

Pôvodná spisová manipulácia u obecných a obvodných notárskych úradov na konci 19. st. bola len chronologicky –numerická, bez akéhokoľvek spájania spisov alebo zatried'ovania do vecných registratúrnych skupín podľa charakteru písomnosti (druhu agendy). Spisy neboli manipulované do zvláštnych fasciklov podľa ich vnútorného členenia. Obvykle na dorzálnu stranu písomnosti napísal notár jej spisové číslo. Spisové číslo tvorilo číslo z administratívneho protokolu, kde sa zaznamenávali všetky písomnosti podľa poradia v akom došli na notársky úrad, lomené číslom roka. Následne zapísal notár na došlú písomnosť ku spisovému číslu dátum, kedy bola písomnosť zaevidovaná v administratívnom protokole (označoval ho ako "érk rímska číslica/arabská číslica čo znamená érkezés-érkezett t.j. príchod –došla a mesiac/ príslušný deň v mesiaci napr. érk. X/12). Kým na konci 19.st.sa stretávame iba výnimočne s tým, že na dorzálnu stranu spisu zaznamenal notár aj predchádzajúce spisové číslo vzťahujúce sa k predmetnej záležitosti, pravidelnejším sa to stáva od roku 1900. Počnúc rokom 1902 bola spisová manipulácia na notárskych úradoch vykonávaná podľa kancelárskeho poriadku pre obce, obecných a obvodných notárov, ktorý bol vydaný nariadením ministerstva vnútra č. 126 000 /1902 BM. V zmysle tohto kancelárskeho poriadku sa spisy ukladali **taktiež chronologicko- numericky**, ale so spájaním spisov k neskoršie došlym podaniam. Aj napriek tomu, že sa vo fonde nezachoval ani jediný spis z tohto obdobia, vedenie spisovej agenda bolo v tomto období u všetkých obecných a obvodných notárskych úradov rovnaké. Na došlé spisy už dáva notár prezentačné razítko úradu (Kőszegi körjegyzőség, Sároskőszegi körjegyzőség) s dátumom, kedy písomnosť došla (érkezett), pod akým číslom bola zaevidovaná v administratívnom protokole (szám), s evidenciou pripojených záznamov-príloh (melléklet), s údajmi o predchádzajúcom spisovom –administratívnom čísle (előszám) a poslednom spisovom -administratívnom čísle (utószám). Nechýba už ani osobitná pečiatka s lehotou uloženia resp. vyradenia písomnosti (seleztezési határidő). Takýmto spôsobom a podľa uvedeného nariadenia o spisovej manipulácii z roku 1902 pokračovali obecné a obvodné notárske úrady vo vedení spisovej služby aj po roku 1918 za prvej Československej republiky až do roku 1938. Od októbra 1895 pribudla obvodným notárom nová agenda, nakol'ko boli splnomocnení viest' štátne matriky. Matričnú agendu zapisovali notári-matrikári do osobitného administratívneho protokolu.

Po pôvodcovi fondu, t.j. Obvodnom notárskom úrade v Kysaku sa zachoval materiál iba v torze. Nearchivujú ho ani v Štátom archíve v Prešove, pobočka Prešov. (Keďže pôvodca fondu patril územnosprávne od konca 19. st. až do roku 1922 do okresov vtedajšej Šarišskej župy, materiál by sa mohol teoreticky nachádzať aj tam.) Príčinou slabého zachowania písomností fondu je záverečná fáza druhej sv. vojny, kedy boli písomnosti čiastočne zničené pri oslobodzovaní územia východného Slovenska. Pri bombardovaní železničného uzla 20.decembra 1944 utrpela obec Kysak značné škody. Podľa údajov z kroniky obce však maďarské dokumenty v obci páliли aj samotní občania v roku 1918 v eufórii zo vzniku nového samostatného štátu. Okrem toho niektoré písomnosti po pôvodcovi mohli padnúť za obet' pri ozbrojenom strete, ktorý prebehol medzi jednotkami čs. armády a maďarskej ČA v júni 1919. Z archívnych dokumentov je doložené, že maďarská ČA zničila napr. všetky písomnosti pochádzajúce z činnosti susedného Obvodného notárskeho úradu v Košickej Belej. Dôvodom slabého zachowania písomností tohto fondu je aj fakt, že prešli viacnásobným vyradením. Podľa záznamu v zachovanom spise o fonde, boli písomnosti

tohto fondu nájdené pri odbornej archívnej prehliadke registratúry miestneho MNV, vykonanej 5. decembra 1952 vtedajším okresným archivárom JNV v Košiciach. Časť materiálu (prezidiálne spisy z rokov 1936-1945) sa nachádzala v skriniach v úradovni a časť sa nachádzala roztrúsená na povale budovy MNV a v pivnici. Pri opäťovnej prehliadke MNV v roku 1956 skonštatoval okresný archivár opäť, že spisy z činnosti bývalého Obvodného notárskeho úradu v Kysaku z obdobia existencie prvej ČSR, ako aj spisy tohto úradu z obdobia druhej sv. vojny sa aj nadálej nachádzajú roztrúsené po povale. Dokonca podľa udania miestnych pracovníkov zistil, že určité spisy nezistenej povahy sa nachádzali neprístupne založené drevom aj v drevári. O rok nato, v roku 1957, bolo na MNV pod dohľadom okresného archivára prevedené vyradenie písomností. Medzi inými boli vyradené aj písomnosti z činnosti Obvodného notárskeho úradu v Kysaku z ročníkov 1921-1939 a to obežníky, smernice Okresného úradu a spisy, ktorým uplynula lehota uloženia. K formálnemu prevzatiu fondu Obvodný notársky úrad v Kysaku do okresného archívu došlo dňa 19. októbra 1959 za prítomnosti vtedajšieho okresného archivára Imricha Kozáka, oficiálne až v októbri 1960. Tento materiál bol následne usporiadany, opäť vyradený archivárom L. Bohuckým a v druhom polroku 1961 inventarizovaný v spolupráci s Imrichom Kozákonom. Podľa skartačného zoznamu z roku 1957 boli zachované aj spisové ročníky 1913, 1914, 1916, 1921, 1922, 1924. Tieto však neboli zahrnuté do pôvodného inventára a nenašli sa ani pri opäťovnej reinventarizácii fondu. Matričná agenda po bývalom matričnom obvode v Kysaku nebola predmetom odovzdávania do archívu. Materiál Obvodného notárskeho úradu v Kysaku sa ani po prevzatí do archívu nevyhol v **60-tych rokoch** viacnásobnému stiahovaniu v súvislosti so zabezpečovaním vhodnej účelovej budovy pre Okresný archív v Košiciach. V 90-tych rokoch bol uložený vo fondoch Štátneho okresného archívu Košice-vidiek na pracovisku vo Veľkej Ide-časti Gomboš a v roku **2003** opäť prestiahovaný do novej budovy Štátneho archívu v Košiciach, pobočka Košice na Južnej triede 82. V dôsledku stiahovania sa narušila komplexnosť fondu. V máji 2011 boli prevzaté do archívu matričné knihy z rokov 1895-1906 pochádzajúce z činnosti Matričného úradu v Kysaku. Zároveň bol pri spracúvaní fondov iných notárskych úradov uložených v tunajšom archíve nájdený ďalší materiál pochádzajúci z činnosti pôvodcu fondu (kniha správna, evidenčné, registratúrne pomôcky, účtovný materiál), ktorý neboli usporiadané a inventarizované. Z tohto dôvodu sa pristúpilo v roku 2014 k reinventarizácii fondu.

ARCHÍVNA CHARAKTERISTIKA FONDU:

Materiál tohto fondu bol na základe poznania spoločenského vývoja pôvodcu fondu a jeho registratúry usporiadany podľa diplomaticko-chronologickej schémy, pričom pri vytváraní jej najvyšších základných skupín bolo uprednostnené diplomatické hľadisko usporadúvania písomností a v rámci neho bolo zvolené chronologické členenie zachovaných písomností. Pri aplikovaní tejto schémy a podľa charakteru zachovaných písomností bola vytvorená štruktúra tohto fondu, ktorá ho rozčlenila na **štyri základné kapitoly**, ktoré sa ďalej rozdelili na príslušné skupiny:

- I. KNIHY
- II. SPISOVÝ MATERIÁL
- III. ÚČTOVNÝ MATERIÁL
- IV. OSTATNÝ MATERIÁL

Pri usporadúvaní a následnom inventarizovaní materiálu tohto fondu už nebolo vykonané žiadne vnútorné vyradenie písomností.

Kapitola **I. ÚRADNÉ KNIHY** bola podľa ich druhu rozdelená na tri základné skupiny:
knihy **A/SPRÁVNE**
B/MATRIČNÉ
C/EVIDENČNÉ

Z úradných správnych kníh sa zachovala len jedna a to zápisnice obecného zastupiteľského zboru obce Trebejov. Jej časový rozsah 1896-1941 presahuje časové rozpäťie fondu, napokoľko v období rokov 1939-1941 patrila obec Kysak do Slovenského štátu. Knihu našla spracovateľka fondu dodatočne, pri spracovaní fondov iných notárskych úradov, uložených v tunajšom archíve Chýbajú v nej zápis z ročníkov 1919-1923. **Jednu inventárnu jednotku tvorí jedna úradná kniha.**

V skupine matričných kníh boli vo fonde evidované štátne matriky, ktoré boli vedené od 1. októbra 1895 v Matričnom obvode v Obišovciach a od 15. marca 1900 v Kysaku. Je to 7 kusov matričných kníh (matrika rodná, sobášna a úmrtná) s rozsahom zápisov od 3.10.1895 do 30.12.1906. Do štátneho archívu boli prevzaté v máji 2011. Matričné knihy viedol obvodný notár **Ján Sepeši (Szepesi)**, ktorý bol ministrom vnútra poverený viesť štátne matriky a jeho zástupcovia. **Jednu inventárnu jednotku tvorí jeden zväzok matriky. Uložené sú samostatne mimo písomnosti tohto fondu.**

V skupine evidenčných kníh sa z množstva týchto písomností, do ktorých v minulosti evidovali notári rôzne vecné záležitosti týkajúce sa obcí notárskeho úradu a ich obyvateľstva, zachovalo len 7 kusov kníh z obdobia prvej ČSR. Všetky evidenčné knihy boli nájdené dodatočne pri spracovaní fondov iných notárskych úradov, uložených v tunajšom archíve. Evidenčné knihy z obdobia monarchie sa vo fonde nezachovali. Len pre dokreslenie zachovanosti tohto druhu písomností uvádzame fakt, že notárske úrady si za prvej ČSR viedli okolo 36 druhov evidencií. Rozsah ročníkov evidenčných kníh prekračuje vo viacerých prípadoch rozpätie fondu. Evidenčné knihy boli usporiadane chronologicky, podľa ich ročníkov, pričom **jedna evidenčná kniha tvorí jednu inventárnu jednotku**. Ako prvé v poradí sú v inventári uvádzané evidenčné knihy, v ktorých sú uvádzané záznamy zo všetkých obcí obvodu. Nasledujú podľa ročníkov evidenčné knihy, v ktorých sa záznamy týkajú obyvateľov len jednej určitej obce obvodu.

Kapitola **II. SPISOVÝ MATERIÁL** bola rozdelená taktiež na dve základné skupiny
A/REGISTRATÚRNE POMÓCKY
B/SPISY

Registratúrne pomôcky sa zachovali len z obdobia existencie prvej ČSR. V tejto skupine

sa zachovala aj jediná pomôcka prezidiálneho charakteru **a to prezidiálny protokol z rokov 1926-1936**, ktorý bol vedený súvisle v jednej knihe. Z administratívnych protokолов sa zachoval len jeden a to z roku 1938. Indexy sa nezachovali žiadne. **Jednu inventárnu jednotku tvorí jedna kniha.** Z revíznych zápisníc notárskeho úradu z 30-tych rokoch 20.st. sa dozvedáme aspoň počet spisov protokolovaných na úrade v jednotlivých rokoch. Napr. v roku 1930 to bolo 2284 čísel, v roku 1931 2180 čísel a v roku 1933 bolo zaprotokolovaných 2370 čísel.

V skupine spisov sa zachovalo prakticky niekoľko jednotlivín prezidiálneho aj administratívneho charakteru len z obdobia prvej ČSR. Pri usporadúvaní fondu sme sa rozhodli nenarušiť pôvodnú **chronologicko-numerickú štruktúru** ukladania spisov a ponechať ich usporiadanie v pôvodnej, vecne nečlenenej spisovej manipulácii, ktorá pretrvala v registratúre pôvodcu fondu od začiatku jeho vývoja prakticky až po definitívny zánik notárskych úradov v roku 1945. **Jednu inventárnu jednotku tvorí skupina spisov za jeden kalendárny rok, t.j. jeden ročník spisov.**

Kapitola III. ÚČTOVNÝ MATERIÁL

Účtovný materiál sa po pôvodcovi zachoval taktiež len v torze, výlučne z obdobia prvej ČSR. Pozostáva predovšetkým z účtovných písomností, ktoré tvorili základ účtovného hospodárenia obce ako sú obecný rozpočet, inventár majetku obce, hlavná kniha obecného hospodárenia a záverečný účet obce. Usporiadany bol chronologicky, podľa rokov, pričom **inventárnu jednotku tvorí jeden ročník týchto písomností.** V jednom účtovnom ročníku nasledujú jednotlivé zachované druhy účtovných písomností obcí notariátu podľa abecedného poradia, pričom prvá v poradí je sídelná obec notariátu- Kysak.

Kapitola IV. OSTATNÝ MATERIÁL

Do tejto kapitoly sa v prípade archívnych fondoch notárskych úradov obvykle zaraďujú tie archívne dokumenty, ktoré svojim charakterom nezodpovedajú zaraďeniu do žiadnej z iných uvedených kapitol, ako sú napríklad písomnosti týkajúce sa prevažne pozemkových záležitostí, mapy a plány. V tomto fonde sa však nezachoval žiadnen takýto druh písomností. Medzi ostatný materiál bol zaraďený súbor písomností týkajúci sa odvodu brancov z rokov 1895-1938 z obcí Kysak a Obišovce. Časť týchto písomností pochádza z obdobia monarchie. **Jednu inventárnu jednotku v tejto kapitole tvorí súbor písomností rovnakého vecného charakteru zoradených podľa ročníkov.**

ROZBOR OBSAHU FONDU

Zo zachovaných písomností tohto fondu nám prakticky najlepšie informácie o fungovaní obecnej správy, ale aj Notárskeho úradu v Kysaku (či určitý čas v Obišovciach) ponúka jediná zachovaná úradná správna kniha obce Trebejov. Najstarší zápis v nej pochádza z roku 1896. Z knihy je možné získať cenné informácie o obecných cestných sieťach, školstve, elektrifikácii obcí, budovaní telefónnej siete, d'alej informácie o obecnej verejnej práci, o obecných zamestnancoch, živelných pohromách a obecnom hospodárení. V neposlednom rade nám poskytuje informácie o formovaní samotného notárskeho úradu. Administratívne spisy z obdobia prvej ČSR pojednávajú predovšetkým o budovaní a stave školstva v obciach NÚ, o nezamestnanosti, stavebnej činnosti obcí, ale aj

o otázkach personálnych , hospodárskych a administratívnych. Jediné písomnosti, ktoré sa zachovali po pôvodcovi fondu z obdobia monarchie sú úradná správna kniha a časť písomností týkajúcich sa odvodov brancov. V spisovom materiáli tohto fondu sú len veľmi slabo zastúpené typické skupiny písomností charakteristické pre agendu notárskych úradov ako sú:

- nariadenia, pokyny, výzvy** adresované obvodnému notárovi v Kysaku predovšetkým hlavným slúžnym a neskôr prednóstom Okresného úradu v Košiciach v súvislosti s realizáciou nariadení vydaných nadriadenými inštitúciami,
- **rozhodnutia** hlavného slúžneho resp. prednóstu Okresného úradu v Košiciach alebo iných inštitúcií adresované obvodnému notárovi,
- výkazy**, ktoré notár podával na nariadenie alebo výzvu hlavnému slúžnemu resp. prednóstovi okresného úradu, ale aj iným inštitúciám, z ktorých sa možno dozvedieť rôzne konkrétné náležitosti týkajúce sa obcí notariátu,
- rôzne oznamy a ponuky**,
- žiadosti** obyvateľov obcí notárskeho úradu v rôznych záležitostach,
- stavebné a užívacie povolenia** vydávané košickým hlavnoslúžnovským resp. okresným úradom pre obyvateľov obcí notárskeho úradu,
- obecné svedectvá obcí** notárskeho úradu vydávané pre občanov v rôznych záležitostach,
- majetkové inventáre po zomrelých obyvateľoch obcí** zostavované obvodným notárom pre potreby verejného notára v dedičskom konaní.

V inventári pri jednotlivých zápisoch spisov, kde sa uvádzajú len skrátená štylizácia „obce“ notárskeho úradu, prípadne obce NÚ „, máme na mysli obce, ktoré v danom období patrili do Obvodného notárskeho úradu v Kysaku. Pri skrátenej štylizácii „obce okresu“ máme na mysli obce košického okresu.

Jazyk písomností tohto fondu je v úradných správnych knihách obcí zachovaných z obdobia Rakúsko-uhorskej monarchie **maďarský**. V zachovanom archívnom materiáli tohto fondu z obdobia po vzniku prvej Československej republiky sa vyskytoval už len **jazyk slovenský**.

Zachované archívne dokumenty tohto fondu, ktorých obsahová skladba je predsa len časovo pomerne vzdialená od súčasnosti, a teda aj od ich možnosti praktického využitia, môžu poslužiť v prevažnej miere **predovšetkým na účely vedeckého bádania**. Svojimi aj keď skromnými informáciami o hospodárskom, kultúrnom a spoločenskom vývoji obcí patriacich do Obvodného notárskeho úradu v Kysaku ponúkajú materiál k štúdiu **obecných dejín**.

PROTOKOLÁRNY ZÁZNAM O VYPRACOVANÍ INVENTÁRA

K spracovaniu fondu bolo pristúpené v Štátnom archíve v Košiciach, pobočka Košice v roku 2014. V priebehu tohto obdobia bol materiál fondu „Obvodný notársky úrad v Kysaku“ reinventarizovaný pracovníčkou archívu Dianou Kunderovou. Fond s rozsahom 0,6 bm tvorí 43 inventárnych jednotiek, ktoré sú uložené v 5 škatuliach. Spolu s matrikami, ktoré sú uložené osobitne, je rozsah fondu **0,90 bm**.

I. Úradné knihy

A/Správne

Inv. č.	Časový rozsah	Sign.	Č. spisu	Č. škat.
1	1896–1941 Zápisnice obecného zastupiteľského zboru obce Trebejov maďarský, slovenský, 1 kniha: 0			škat.č. 1

B/Matričné

- 2 3.10.1895–1.5.1900
Matričný úrad v Obišovciach-rodná matrika , zväzok I.
maďarský, 1 kniha: 0
- 3 6.5.1900–23.6.1905
Matričný úrad v Kysaku-rodná matrika , zväzok II.
maďarský, 1 kniha: 0
- 4 26.6.1905–3.6.1906
Matričný úrad v Kysaku-rodná matrika , zväzok III.
maďarský, 1 kniha: 0
- 5 31.5. 1906–22.12.1906
Matričný úrad v Kysaku-rodná matrika , zväzok IV.
maďarský, 1 kniha: 0

- 6 18.11.1895–9.12.1906
Matričný úrad v Kysaku-sobášna matrika
maďarský, 1 kniha: 0
- 7 3.10.1895–5.11.1902
Matričný úrad v Kysaku-úmrtná matrika zväzok I.
maďarský, 1 kniha: 0
- 8 6.11.1902–30.12.1906
Matričný úrad v Kysaku-úmrtná matrika , zväzok II.
maďarský, 1 kniha: 0

C/Evidenčné

- 9 1932–1934 škat.č. 2
Evidencia vojnových vdov , invalidov a sirôt v NÚ
slovenský, 1 zošit: 0
- 10 1932–1941 škat.č. 2
Evidencia pokút v NÚ
slovenský, 1 kniha: 0
- 11 1932–1948 škat.č. 2
Evidencia úmrtí (smrtných pádov) v NÚ
slovenský, 1 kniha : 0

- 12 1919–1950 škat.č. 2
Evidencia trestaných osôb v obci Kysak
slovenský, 1 kniha: 0
- 13 1928–1940 škat.č. 2
Ohlasovacia kniha o pobute mnužstva v zálohe a náhradnej zálohe a na trvalej dovolenke v obci Kysak
slovenský, 1 zošit: 0
- 14 1913–1949 škat.č. 2
Evidencia trestaných osôb v obci Trebejov
slovenský, 1 kniha: 0
- 15 1925–1951 škat.č. 2
Evidencia (matrika) členov hasičského zboru v obci Trebejov
slovenský, 1 kniha: 0

II. Spisový materiál

A/Registratúrne pomôcky

a/prezidiálne

- 16 1.1.1926–31.12.1936 škat.č. 3
Prezidiálny protokol (Zápisník na dôverné aktá)
1 kniha, slovenský: 0

b/administratívne

17 1938 21-3488 škat.č. 3
Administratívny protokol
slovenský, 1 kniha: 0

B/Spisy

a/prezidiálne

18 1925 7 škat.č. 3
Komunistická agitácia na štrajk -upozornenie(7)
slovenský

19 1927 7 škat.č. 3
Leták komunistickej strany na ovplyvnenie svojich členov v
obecných zastupiteľstvách za vynesenie rezolúcie -upozornenie (7)
slovenský

20 1931 54 škat.č. 3
Nezamestnanosť a jej dôsledky z hľadiska verejnej bezpečnosti (54)
slovenský

21 1937 3,94,131 škat.č. 3
Neznáme lietadlo nad Viedňou ako súčasť komunistickej propagandy-
povinnosť nahlasovania všetkých preletov civilných lietadiel
(3),zriadenie telefónu v Košických Hámroch -krajinská
podpora(94),Krajinská podpora na investičné stavby a zariadenia-

žiadosť obce Kysak a Veľká Lodina o udelenie podpory(131)
slovenský

22	1938	133,233	škat.č. 3
	Štatistika priemyselnej výroby na Slovensku- výkaz podnikov v NÚ (133),zastavenie a zakázanie ďalšej činnosti Československej sociálno demokratickej robotníckej strany na Slovensku(233)		
slovenský			
b/administratívne			
23	1925	262	škat.č. 3
	Prihláška dlhu obce Malá Lodina v budapešianskej banke (262)		
	slovenský		
24	1928	45-1487	škat.č. 3
	Štátnej ľudovej škole v Trebejove- podpora na stavbu školskej budovy(45),zbieranie údajov na ukladanie daní-výkazy rôzneho druhu týkajúce sa obcí NÚ (408),Ondrej Gaš, Kysak- stavebné povolenie k vybudovaniu pece na pálenie vápna a zriadenie vápencového lomu na území obce (467),zriadenie telefónnej stanice v notariáte-negatívna správa(571),zbierka Muzeálnej slovenskej spoločnosti v Turčianskom Sv. Martine (582), voľby do okresného a krajinského zastupiteľstva (1487)		
	slovenský		
25	1930	460-731	škat.č. 3
	Stavba mostu cez Hornád pri Obišovciach na príjazdovej ceste k stanici Kysak - Obišovce a úprava cestného pripojenia(460),šetrenie údajov u veľkostátkárov v NÚ v súvislosti s ukladaním daní-hlásenie (542),Anna Tomaškovičová rod. Janoščáková, Ondrej Tomaškovič a manž. Anna rod. Kostelnikova-darovacia zmluva a odvolanie proti		

výmeru dávky z prírastku hodnoty nemovitosti(668),obec Košická Belá, Andrej Adamčík-odpredaj obecnej nehnuteľnosti (731)
slovenský

26	1932	4-1905,bez čísla	škat.č. 3
Košický turistický kruh v Košiciach- stavebné povolenie turistickej ubytovne vo Veľkej Lodine (4), vykorisťovanie chudobného ľudu-predchádzanie ľudovým nepokojom (46),výkaz cigánov (156),výkaz nájomcov pol'ovných revírov (198), návrh na menovanie členov obecných finančných komisií v NÚ (231)Okresný zbor liečebného fondu verejných zamestnancov Košice-okolie- povolanie náhradníka Petra Šubu, cestára v Barci (235),rím.-kat. cirkevná obec vo Veľkej Lodine-udelenie okresnej podpory na zakúpenie nových varhanov do kostola(248),Peter Kováč Bojtín, Ružín- naturalizačná listina-udelenie čs. štátneho občianstva (276),obec Trebejov-prenájom pol'ovného práva (550),stav nezamestnanosti- mesačný výkaz nezamestnaných v NÚ (1132),obec Malá Lodina- prenájom pol'ovného práva (1905),Východoslovenské elektrárne, úč. spoločnosť v Košiciach -stavebné povolenie na transformačnú stanicu pre železničnú stajnicu Kysak- Obišovce(bez čísla)			
slovenský			
27	1933	758-2150	škat.č. 3
Štátna stravovacia akcia pre nezamestnaných a obmedzene pracujúcich (758),starostlivosť o hotelové a hostinské služby vrámcu cudzineckého a turistického ruchu na Slovensku- revízie hostinských zariadení v NÚ (1078),obec Trebejov- udelenie okresnej podpory na stavbu umrlčej komory(1183),Juraj Mihok-zamietnutie invalidného dôchodku(1475), zbierka pre nezamestnaných (1503),program osláv štátneho sviatku (1860), výkaz o prídele chleba pre nezamestnaných (2007),Ján Kováč, Ružín-živnosť(2150)			
slovenský			
28	1934	680,968,2503	škat.č. 3
Obec Trebejov- prenájom pol'ovného práva (680),ošacovacia akcia (968),vicinálna cesta Kysak-Ružín-rozpočet na údržbu na rok 1935(2503)			

slovenský

- 29 1935 2135-2828 škat.č. 3
Ján Belka Gajdoš a manž.- žiadost' o štátnu starobnú podporu (2135), obec Trebejov-prenájom rybolovného práva (2180), obec Košické Hámre, príjazdová cesta na stanicu- ustálenie nákladov na udržiavanie (2533), obec Košické Hámre- komunálna pôžička (2828)
slovenský
- 30 1936 1300 škat.č. 3
Vicinálna cesta Kysak-Ružín-šetrenie žiadosti Ladislava Váciho (1300)
slovenský
- 31 1937 745-2618, škat.č. 3
bez čísla
obec Trebejov- st'ažnosť vo veci priepustku na železničnej trati poniže strážneho domčeka č. 9 v Trebejove (745), Čs. štátne železnice, riaditeľstvo v Košiciach- povolenie na prestavbu diela určeného na zásobovanie železničnej dopravy v stanici Kysák vodou (1361), Ján Kováč, Ružín- stavebné povolenie (1428), obec Ružín-uznanie rybolovného práva-odpis listin z rokov 1893- 1895(2618), Mária Petrehušová rod. Špišáková -žiadost' o čs. štátne občianstvo (bez čísla)
slovenský
- 32 1938 1-1368 škat.č. 3
Štatistika nezamestnaných-mesačný výkaz nezamestnaných (1), Július Šivák-žiadost' o povolenie svadby (442), Masarykova dobročinná nadácia -pokyny pre spracovanie žiadosti o podporu(1250), vicinálna cesta Kysak-Trebejov- Malá Vieska-vymáhanie príspevkov na udržiavanie za roky 1935-1937(1304), obec Košické Hámre- vol'by do obecného zastupiteľstva (bez čísla),
slovenský

III. Účtovný materiál

33	1918	škat.č. 4
-Záverečný účet obce Obišovce (zárkimutatás)-Pokladničný denník obce Obišovce(penztári naplója)-Hlavná pokladničná kniha (péntári számadási főkönyv)
maďarský, slovenský		
34	1930	škat.č. 4
-Inventár majetku obce Trebejov
slovenský		
35	1931	škat.č. 4
-Pokladničný denník chudobinského fondu obce Kysak-Denník na vyberanie dane obce Kysak 1931-1950-Inventár majetku obce Trebejov
slovenský		
36	1932	škat.č. 4
-Rozpočet obce Kysak-Inventár majetku obce Trebejov
slovenský		
37	1933	škat.č. 4
-Inventár majetku obce Kysak-Inventár majetku obce Trebejov
slovenský		

38	1934	škat.č. 4
	-Rozpočet obce Kysak -Pokladničný denník obce Kysak -Pokladničná strazza obce Ružín -Inventár majetku obce Trebejov slovenský	
39	1935	škat.č. 4
	-Rozpočet obecnej verejnej práce Kysak -Hlavná kniha a denník dávky z prírastku hodnoty nemovitosti obce Kysak -Záverečný účet obce Kysak -Hlavná kniha dávky z prírastku hodnoty nemovitostí obce Obišovce -Pokladničná strazza obce Ružín -Inventár majetku obce Trebejov -Obecný príjmový daňový denník obce Veľká Lodina vybraných daní a prirážok slovenský	
40	1936	škat.č. 4
	-Priebežný pokladničný denník obce Kysak -Rozpočet obce Kysak -Inventár majetku obce Kysak -Záverečný účet obce Kysak -Inventár majetku obce Košické Hámre -Inventár majetku obce Malá Lodina -Pokladničná strazza obce Ružín -Inventár majetku obce Veľká Lodina -Obecný príjmový daňový denník vybraných daní a prirážok slovenský	
41	1937	škat.č. 5
	-Hlavná kniha obecného hospodárenia obce Kysak -Inventár majetku obce Kysak -Hlavná kniha dávky od psov obce Kysak -Hlavná kniha hasičskej dávky obce Kysak -Peňažný denník príjmov za vystavenie matričných výťahov- obec Kysak	

-Pokladničná strazza obce Ružín
slovenský

42 1938 škat.č. 5

-Hlavná kniha obecného hospodárenia obce Kysak
-Obecný rozpočet obce Kysak-formálne doklady
-Hlavná kniha a denník dávky z prírastku hodnoty nemovitosti obce
Kysak
-Pokladničný denník obce Kysak
-Pokladničná strazza obce Ružín
slovenský

IV.Ostatný materiál

43 1895–1937 škat.č. 5

-Odvod brancov z ročníkov narodenia 1871-1918 v obci Kysak (roky
1895-1938)
-Odvod brancov z ročníkov narodenia 1885-1906 v obci Obišovce
(roky 1906-1925)

maďarský,slovenský, 1 fascikel : 0

Register osôb

Kováč Ján - 27, 31

A

Adamčík Andrej - 25

G

Gajdoš Belka Ján - 29

Gaš Ondrej - 24

K

Kováč Bojtín Peter - 26

M

Mihok Juraj - 27

P

Petrehušová Mária rod. Špišáková - 31

S

Šivák Július - 32

Šuba Peter - 26

T

Tomaškovič Ondrej - 25

Tomaškovičová Anna rod. Kostelníková - 25

Tomaškovičová Anna rod. Janoščáková - 25

Register miest

K

Košice - 26

R

rieka Hornád - 25

T

Turčiansky sv. Martin - 24

V

Viedeň - 21

časopis Československý

Register vecný

A

- administratívny protokol - 17**
- akcia ošacovacia - 28**
- akcia štátnej stravovacia - 27**

B

- branci-odvod - 43**

C

- cesta príjazdová na stanicu-Košické Hámre - 29**
- cesta vicinálna Kysak-Malá Vieska - 32**
- cesta vicinálna Kysak-Ružín - 28, 30**
- Cigáni-výkaz - 26**
- čs. štátne železnice - 31**
- čs. štátne občianstvo - 26, 31**

D

- daňový denník - 35**
- dávka hasičská - 41**
- dávka od psov - 41**
- dávka z prírastku hodnoty nemovitosti - 25, 39**

E

- evidencia pokút - 10**
- evidencia trestaných - 12, 14**
- evidencia úmrtí - 11**
- evidencia vojnových vdov a sirôt - 9**

H

- hasiči-evidencia členov v Trebejove - 15**
- hostince v NÚ-revízia - 27**

K

- komisie obecné finančné-návrh členov - 26**
- komunisti-agitácia na štrajk - 18**

komunisti-agitácia za rezolúciu - 19

košický turistický kruh - 26

L

lietadlá-nahlasovanie preletov - 21

L

ľudové nepokoje-predchádzanie - 26

M

majetkový inventár obce - 34 - 41

Masarykova dobročinná nadácia - 32

matrika-peňažný denník - 41

matrika-rodná - 2 - 5

matrika-sobášna - 6

matrika-úmrtná - 7, 8

most cez Hornád-stavba - 25

Múzeálna slovenská spoločnosť - 24

N

nezamestnaní-výkaz - 26, 32

nezamestnaní-výkaz o prídele chleba - 27

nezamestnaní-zbierka - 27

nezamestnanosť - 20

O

občianstvo čs. štátne - 26

obec Košická Belá-odpredaj obecnej nehnuteľnosti - 25

obec Košické Hámre-komunálna pôžička - 29

obec Košické Hámre-podpora na zriadenie telefónu - 21

obec Košické Hámre-príjazdová cesta na stanicu - 29

obec Košické Hámre-vol'by do zastupiteľstva - 32

obec Kysak-odvod brancov - 43

obec Malá Lodina-dlh - 23

obec Malá Lodina-prenájom pol'ovného práva - 26

obec Obišovce-odvod brancov - 43

obec Ružín-uznanie rybolovného práva - 31

obec Trebejov-evidencia hasičov - 15
obec Trebejov-prenájom pol'ovného práva - 26, 28
obec Trebejov-prenájom rybolovného práva - 29
obec Trebejov-umrlčia komora - 27
obec Trebejov-zápisnice obecného zastupiteľstva - 1
obec Veľká Lodina- podpora na kostolné varhany - 26
obec Veľká Lodina-turistická ubytovňa - 26
obecná verejná práca - 39
obecné finančné komisie-návrh členov - 26
obecné hospodárenie-hlavná kniha - 41, 42
obecný rozpočet - 36, 38, 40, 42
okresný zbor liečebného fondu verejných zamestnancov - 26
oslavy štátneho sviatku - 27

P

podpora- na stavbu školy v Trebejove - 24
podpora-krajinská na investičné stavby - 21
podpora-na kostolné varhany vo Veľkej Lodine - 26
podpora-na umrlčiu komoru v Trebejove - 27
podpora-na zriadenie telefónu v Košických Hámroch - 21
pokladničný denník - 33, 35, 40, 42
povolenie stavebné - 24, 26, 31
povolenie svadby - 32
prenájom pol'ovného práva - 28
prenájom pol'ovného práva-výkaz nájomcov - 26
prenájom rybolovného práva - 29
prezidiálny protokol - 16
protokol administratívny - 17

R

revízia-hostinských zariadení v NÚ - 27
rím-kat. cirkevná obec Veľká Lodina - 26

S

stanica Kysak - 25, 26, 31
stavba-most cez Hornád - 25

stavba-školskej budovy v Trebejove - 24
stavba-turistická ubytovňa vo Veľkej Lodine - 26
stavba-umrlčia komora v Trebejove - 27
stavebné povolenie - 24, 26, 31
strana Československá sociálno demokratická robotnícka - 22
škola štátnej ľudová v Trebejove - 24
štátne občianstvo čs. - 26

T

telefón-zriadenie v Košických Hámroch - 21
telefón-zriadenie v notariáte - 24

V

vápenka v Kysaku - 24
vel'kostatkári -šetrenie údajov - 25
vojaci-ohlasovacia kniha pobytu v Kysaku - 13
vojnové vdovy,siroti-evidencia - 9
vol'by do krajinského zastupiteľstva - 24
vol'by do obecného zastupiteľstva - 32
vol'by do okresného zastupiteľstva - 24
Východoslovenské elektrárne v Košiciach - 26
výkaz ľigánov - 26
výkaz k ukladaniu daní - 24
výkaz nájomcov pol'ovných revírov - 26
výkaz nezamestnaných - 26, 32
výkaz o prídele chleba pre nezamestnaných - 27
výkaz podnikov - 22

Z

zápisnice obecného zastupiteľstva - 1
záverečný účet - 33, 39, 40
zbierka pre nezamestnaných - 27
zmluva darovacia - 25
živnosť - 27

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

-Čsl. republika	Československá republika
-čsl.	československý
-obv.notár	obvodný notár
-st.	storocie
-Z.z.	zbierka zákonov
-Z.z. a nar.	zbierka zákonov a nariadení
-z.č.	zákonny článok
-prez.	prezidiálny
-tzv.	takzvaný
-a pod.	a podobne
-atd'.	a tak d'alej
-cca.	cirka
-rod.	rodená
-neb.	nebohý
-mal.	maloletý
-ml.	mladší
-MVN	miestny národný výbor
-NÚ	notársky úrad
-ONV	okresný národný výbor
-OÚ	okresný úrad

-šk.rok	školský rok
-poľnoh.	poľhohospodársky
-ríms.-kat.	rímsko-katolícky
-Abauj-T. vár.hiv. lap.	Abauj-Tornavármegye hivatalos lapja
-Rt.	Rendeletek tára
-B.K.	Belügy közlöny

-OBSAH-

-Úvod.....	1-21
<i>Prehľad všeobecného vývoja obecných a obvodných notárskych úradov na území Slovenska v rokoch 1938-1945.....</i>	<i>1</i>
<i>Prehľad vývoja pôvodcu fondu</i>	<i>6</i>
<i>Vývoj a dejiny fondu.....</i>	<i>16</i>
<i>Archívna charakteristika fondu.....</i>	<i>17</i>
<i>Rozbor obsahu fondu.....</i>	<i>19</i>
<i>Protokolárny záznam o vypracovaní inventára.....</i>	<i>20</i>
-I.Úradné knihy.....	21-23
<i>A/Správne.....</i>	<i>21</i>
<i>B/Matričné.....</i>	<i>21</i>
<i>C/Evidenčné.....</i>	<i>22</i>
-II.Spisový materiál.....	23-27
<i>A/Registratúrne pomôcky.....</i>	<i>23</i>
<i>B/Spisy.....</i>	<i>24</i>
-III.Účtovný materiál.....	28-30
-IV.Ostatný materiál.....	30
-Registre.....	31-36
<i>register osôb.....</i>	<i>31</i>
<i>register miest.....</i>	<i>32</i>
<i>register vecný.....</i>	<i>33</i>
-Zoznam použitých skratiek.....	37-38
Obsah.....	39
Tiráž	

TIRÁŽ

Počet inventárnych jednotiek: 43

Počet škatúl: 5

Miesto uloženia: Štátny archív v Košiciach, pobočka Košice, Južná trieda 82

**Usporiadanie vykonal: kolektív pracovníkov Okresného archívu v Košiciach, 1961 a
Mgr. Kunderová Diana**

Inventarizáciu vykonal: kolektív pracovníkov Okresného archívu v Košiciach, 1961

Reinventarizáciu vykonal: Mgr Kunderová Diana

Počet strán: 40

Počet exemplárov: 4

Inventár schválil : PhDr. Margita Krajňáková